

EKSCES (14) *sb m*

Zawsze *ex-*; *-ss* (9) *-s* (5).

Oba e jasne.

sg N eksces (1). ◇ *G* ekscesu (1). ◇ *A* eksces (4). ◇ *pl N* ekscesy (4). ◇ *G* eksces(o)w (1). ◇ *A* ekscesy (2). ◇ (*lat.*) *N pl* excessus (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI(XVIII) w.

1. *Wykroczenie, występki, bezprawie* (13) : *Paprup* F4; Dzierzeniem praw naszych Excess trzeba naprawić, *leges sunt finitae, casus infiniti* wykraczanie wprawiech wielkie się dzieie, czemu zabiezec trzeba *ActReg* 31, 43, 48; ieliżby [...] inaczey nie mogła być poprawą Excesow w Rzeczypospolitey/ iedno zá przelaniem krwi iákiego złošnego człowieká/ ma być w tey mierze záchowan poštępek medykow/ ktorzy [...] to odćináią co fie íkáziło *Phil* R3; Sądzić maią [*Urzędy Grodzkie*] íprawy wšytkié żołniérzów *nemine excepto*. A wšelakié excessy y ízkodj/ komukolwiek vczynioné/ íądzić *SarnStat* 418; A Woźny káždy/ chocia y Generał/ gdzieby *exces* iáki vczynił/ ma odpowiadác przed Woiewodą *illius loci*, gdzieby fie *exces* sítał. *SarnStat* 577, 612; Y tá tedy *barbaries* a mogę rzec *impietas et crudelitas*, radbych áby (iáko infze wíętfze polpolite tu wšpomináne excessiy) vštawą polpolitą byłą zniešona. *PowodPr* 80, 80; Ktoryby [...] íkázcą ábo zdraycą íkárbu tego Rzeczypołp: w namnięfzey rzeczy był doznán/ áby *poena capitis, infamiae et confiscatione bonorum* był zaráz karan. O ktery *exces* *forum* ná Trybunał *ex officio ad instantiam cuiuscunque; nobilis possessionati*. *VotSzl* E; Ci ktorzy Polpolitą Rzecz ná fwoy pożytek Obrócáią/ y ná tym trawią fwoy wiek wšytek/ A nieprzyacielowi przedáią Oyeżyznę [...] tákieyby na wieki złošci nie zátarli/ Chocby zá táki *exces* tyšác kroć vmárli. *KlonWor* 32.

2. *Postępowanie niezgodne z normą; tu o umartwieniach ciała* (1) :

Szereg:»ekscesy i męczeństwa« (1): Wšákże ífz święci w gorącości Ducha Boże^{go}/ tákie excessy y męczeństwa nád famymi fobą czynili: nie bez przeyrzenia Boże^{go} y z wielkim pożytkiem náłzym/ to fie na nich działo. *SkarŻyw* 31.

Synonimy: 1. *wykroczenie, występki.*

AK